

NRO 14057 Lugnåsberget - Mariestads kommun Område av riksintresse för naturvård

Områdesnummer: NRO 14057 **Områdesnamn:** Lugnåsberget **Kommun:** Mariestad **Kartblad:** 8D NO, 9D SO **Area:** 974 ha **Naturgeografisk region:** 22a, Götalands centrala slättbygder,

Vänerslätterna. **Kust/havsregion:** - **Regionsindelning av sjöar och vattendrag:** -

Landskapsformer: Platåbergsområde. **Riksvärde:** **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter**

Geologi Geovetenskap platåberg Ädellövskogar Flora, fauna

Värdeomdöme: Platåberg med endast den starkt fossilförande sandstensformationen bevarad. Lövklädda hagmarker och ängsmark. Gångarna i de gamla kvarnstenbrotten är övervintringsplats för hotade fladdermöss. **Huvudkriterier:** A **Stödkriterier:** Raritet, nyckelområde, funktion **Förutsättningar för bevarande:** Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betning av naturbetesmarker och skötsel av landskapselement. Skogsbruk med fortsatt stor naturvårdshänsyn i skyddsvärda biotoper i skogen och i områden där förutsättning för dessa finns. Önskvärt är restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker och omföring av planterad granskog till lövskog. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, omföring av lövskog till barrskog, vägdragningar, täkt, schaktning, tippning eller andra markarbeten, samt olämpligt lokaliserad eller anpassad bebyggelse och anläggningar av olika slag. Andra verksamheter, som kan minska naturvärdena är bl.a. gödsling av naturbetesmark, kemiska bekämpningsmedel utanför åkermark, dikning eller annan markavvattning, störning av övervintrande fladdermöss i f d gruvgångar, borttagning av landskapselement som stenmurar m.m. samt vissa skogsbruksåtgärder som kalavverkning av lövskog och avverkning av gamla och grova lövträd. Även förändring av artrika vägkanter och vägsrännor samt borttagning av bergarter, mineral och fossiler kan negativt påverka naturvärdena. **Säkerställande och internationell status:** Större delen av området omfattas sedan 1974 av ett förordnande om landskapsskydd enligt 19 NVL. Ett mindre område (4.5 ha), Klosterängen, är sedan 1972 naturreservat enligt NVL. Området berörs av Natura- 2000 områden (art- och habitatdirektivet). 105 **Områdets huvuddrag:** Lugnåsberget är ett av de minsta och det lägsta av platåbergen i Västergötland och skiljer sig från de övriga genom att de övre kalkstens- och lerskifferlagren liksom diabasen saknas. Sandstenen är rikt fossilförande och Lugnåsberget är en av landets främsta lokaler med underkambriska spårfossil. Mycket stora ytor av sediment från underkambrisk havsbotten är tillgängliga för studier. Den kaolinvittrade gnejsen har sedan medeltiden utnyttjats för kvarnstensbrytning. Utmed bergets sidor finns rikligt med spår efter brytningsverksamheten. Ett av de gamla brotten har restaurerats och är tillgängligt för allmänheten. Ur landskapsbildssynpunkt framstår Lugnåsberget som ett lövskogsrikt parti i en merendels barrdominerad trakt. De ur naturvårdssynpunkt värdefullaste lövskogarna är ekskogar och en del mindre bestånd av ask och alm med rik lundflora. Sandstenen är starkt grundvattenförande och ett stort antal källor bryter fram runt berget i sluttningarna. Lugnåsberget utnyttjas i hög grad för rekreation genom promenader, motion, cykelturer och skidåkning. **Anmärkningar:** 4 klass 3-objekt i Ä&H ingår i området. **Referenser:** Appelqvist, T. 1984: Naturinventering av Lugnåsberget (I koncept). Edelstam, C. 1991: Ängs- och hagmarker i Mariestads kommun. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Meddelande 10/91.